

HAFTAYA BAKIŞ

ABD ekonomisinden karışık sinyaller...

ABD’de geçtiğimiz hafta açıklanan veriler ekonomiye ilişkin karışık sinyaller verdi. İkinci çeyrekte artış beklentilerinin aksine bir önceki döneme göre %0,5 oranında daralarak düşüşünü üçüncü çeyreğe taşıyan verimlilik, II. Dünya Savaşı’ndan bu yana en kötü performansını kaydetmiş oldu. Bu gelişmede, ülkede sabit sermaye yatırımlarının yatay seyretmesi ve işgücü piyasasındaki toparlanmanın hizmetler sektörü önderliğinde gerçekleşmesi etkili oldu. Ekonomik büyümeye yönelik soru işaretlerinin arttığı son günlerde, Fed’in faiz artırımlarını 2017’ye öteleyeceği yönündeki görüşlerin ağırlık kazandığı görülüyor. ABD’de gevşek para politikalarının bir müddet daha uygulanacağı yönündeki görüşler dolardaki değer kaybını beraberinde getirirken borsa endeksleri tarihi yüksek seviyelerine ulaştı. Öte yandan, FOMC’de oy verme yetkisi bulunmayan San Francisco Fed Başkanı John Williams’ın değerlendirmeleri dikkat çekti. Williams, ABD’de istihdamın yanı sıra enflasyonun da yükseliş trendinde olduğunu ve Fed’in bu yıl faizleri artırması gerektiğini ifade etti.

Euro Alanı’nda büyüme ivme kaybetti.

Geçtiğimiz hafta Euro Alanı’nda açıklanan veriler yılın ilk çeyreğinde canlanan iktisadi faaliyetin ikinci çeyrekte yavaşlama kaydettiğine işaret etti. Euro Alanı, ikinci çeyrekte bir önceki çeyreğe göre %0,3, yıllık bazda %1,6 büyüdü. Bölgenin en büyük ekonomisi Almanya bu dönemde çeyreklik bazda %0,4’lük büyüme ile diğer ülkelerden olumlu yönde ayrılmaya devam etti. Temmuz ayında ülkede yıllık enflasyon %0,4 olarak teyit edilirken, ECB tarafından uygulanan gevşek para politikalarının son aylarda enflasyondaki yükselişi desteklediği görüldü. Öte yandan, sözkonusu politikaların bankacılık sistemi üzerindeki etkilerinin belirginleşmesi de dikkat çekti. Nitekim, Almanya’da bazı bankaların mevduat faizini ilk kez negatif seviyeye çektiği görüldü. Öte yandan, hafta içinde yayımladığı notla ECB’nin politikalarını değerlendiren IMF, faiz indirimlerine son verilmesi gerektiğini vurgulayarak, bölgede negatif faiz uygulamasının para politikasının etkinliğini olumsuz yönde etkilediğini dile getirdi. IMF, ECB’nin bundan sonra yola “varlık alım programları” ile devam etmesi gerektiğini savundu.

Petrol fiyatlarında dalgali seyir...

Çin’in stratejik petrol alımlarını yılın ikinci yarısında azaltması nedeniyle petrol fiyatlarındaki aşağı yönlü hareket belirginleşmişti. Petrol fiyatlarının geçtiğimiz haftaya da düşüşle başladığı görüldü. Bu gelişmede, ABD’de ham petrol stoklarının artış kaydetmesinin yanı sıra Uluslararası Enerji Ajansı’nın (IEA) OPEC’in petrol üretimini son 8 yılın en yüksek seviyesine çıkardığını açıklaması etkili oldu. IEA tarafından yayımlanan verilere göre, OPEC’in en büyük üreticisi Suudi Arabistan Temmuz ayında günlük 10 milyon 620 bin varil ile rekor seviyede üretim yaptı. Haftanın ikinci yarısında ise OPEC üyelerinin yaptığı açıklamaların ardından petrol fiyatlarının yönünü yukarı çevirdiği görüldü. Suudi Arabistan Enerji Bakanı, OPEC üyesi ülkelerin petrol piyasasına istikrar getirecek olası bir adım atabileceğini belirterek önümüzdeki ay gerçekleştirilmesi beklenen gayri resmi görüşmelerde yeni önlemlerin alınabileceğine işaret etti. Böylece, Brent türü ham petrolün varil fiyatı %7’lik yükselişle haftayı 45,4 dolar seviyesinde tamamladı.

HAFTALIK VERİLER

	5.Ağu	12.Ağu	Değişim		5.Ağu	12.Ağu	Değişim
BIST-100 Endeksi	76.066	78.229	% 2,8 ▲	EUR/USD	1,1085	1,1158	% 0,7 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%9,25	%9,10	-15 bp ▼	USD/TL	2,9977	2,9579	-% 1,3 ▼
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%1,58	%1,52	-7 bp ▼	EUR/TL	3,3238	3,3017	-% 0,7 ▼
EMBI+ (baz puan)	357	352	-5 bp ▼	Altın (USD/ons)	1.335	1.336	% 0,0 ▲
EMBI+ Türkiye (baz puan)	324	306	-18 bp ▼	Petrol (USD/varil)	42,4	45,4	% 7,0 ▲

bp: baz puan

TCMB zorunlu karşılık oranlarında indirim gitti.

Mart ayından itibaren faiz koridorunun üst bandını toplam 200 baz puan indirerek ağırlıklı ortalama fonlama maliyetinin 85 baz puan azalmasını sağlayan TCMB geçtiğimiz hafta da zorunlu karşılık oranlarında indirim gitti. TCMB, Türk Lirası zorunlu karşılık oranları tüm vade dilimlerinde 50 baz puan indirirken, rezerv opsiyonu mekanizması kapsamında döviz imkânının ikinci, üçüncü ve dördüncü dilimleri ile altın imkânının ilk iki diliminde katsayıları 0,1 puan artırdı. TCMB yaptığı açıklamada, rezerv opsiyonu kullanım oranlarında bir değişim olmaması halinde bu düzenlemeler aracılığıyla finansal sisteme yaklaşık 1,1 milyar TL ve 600 milyon USD ilave likidite sağlanacağını ifade etti. Ayrıca, geçtiğimiz hafta içerisinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın çağrısıyla pek çok bankanın aylık konut kredisi faizini 15-20 baz puan civarında indirdiği görüldü. Böylece, konut kredisinde yıllık faizler yaklaşık 2,5 puan gerileyerek %11 seviyesine yaklaştı.

Cari açıkta genişleme...

Haziran ayında cari açık bir önceki yılın aynı dönemine göre %54 genişleyerek 4,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Böylece 12 aylık kümülatif cari açık, geçtiğimiz aylarda izlediği aşağı yönlü bir seyri Haziran ayında sonlandırarak 29,4 milyar dolar olarak kaydedildi. Cari açıktaki yükselişte büyük ölçüde seyahat gelirlerinde yaşanan sert düşüş etkili oldu. Net seyahat gelirleri yıllık bazda %51,2'lik azalışla 1,1 milyar dolara geriledi. Bu gelişmede, geçtiğimiz Kasım ayında yaşanan krizin ardından Rusya'nın aldığı önlemler ve yurt içinde artan güvenlik endişeleri nedeniyle turistlerin farklı destinasyonlara yönelmeleri etkili oldu. 2016'nın ilk yarısında Türkiye'yi ziyaret eden turist sayısı 3,6 milyon azalarak 10,3 milyona geriledi. Avrupa ve Rusya çıkışlı turist sayısı bu dönemde sırasıyla 1,9 milyon ve 1,1 milyon kişi azaldı.

Haziran'da portföy yatırımlarında 1 milyar dolar net sermaye girişi kaydedildi. Genel hükümet yurt dışında ihraç edilen tahvil ve bonolar vasıtasıyla 1 milyar dolar tutarında net borçlanma gerçekleştirirken, diğer yatırımlar kalemi 8,9 milyar dolar ile tarihi yüksek seviyeye ulaştı. Bu gelişmede, yurt içi bankaların yurt dışı bankalar nezdinde tuttukları mevduatın 4,8 milyar dolar düzeyinde azalması önemli rol oynadı. Son dönemde kredi derecelendirme kuruluşları tarafından yakından izlenen özel sektörün borç çevirme oranının Mayıs ayında gözlenen düşüşün ardından tekrar yükseldiği görüldü ([Ödemeler Dengesi Raporumuz](#)).

Yurt içi piyasalarda iyimserlik...

Önceki hafta Moody's'in Türkiye'nin kredi notunu sabit bırakmasının ardından bu hafta Fitch'in de benzer bir tavır sergileyeceği yönündeki beklentilerin güçlenmesi TL varlıklara yönelik talebin artmasına uygun bir zemin hazırladı. Ayrıca, Rusya ile normalleşme eğilimine giren ekonomik ilişkilerin piyasalardaki olumlu havayı desteklediği görüldü. Türkiye'nin 5 yıllık CDS spreadleri haftalık bazda 21 baz puan gerileyerek 241 baz puan seviyesinde gerçekleşti. Getiri eğrisi tüm vadelerde aşağı yönlü seyir izledi. BİST-100 endeksi bankacılık sektörü hisseleri öncülüğünde %2,8'lik yükseliş kaydederek haftayı 78.229 puanda tamamladı. Küresel piyasalarda gerileme eğiliminde olan doların yanı sıra yurt içine yönelik sermaye hareketlerinin canlanması TL'nin değer kazanmasında etkili oldu. Öte yandan, beklentilerin oldukça üzerinde gerçekleşen cari açığın haftanın ikinci yarısında TL'deki değerlenmeyi sınırladığı görüldü. USD/TL paritesi haftalık bazda %1,3 gerileyerek 2,9579 seviyesine indi. EUR/TL paritesindeki gerileme ise euronun küresel piyasalarda yukarı yönlü seyretmesi sonucunda daha sınırlı seviyede kaldı. Böylece, %0,7 gerileyen EUR/TL paritesi haftayı 3,3017 seviyesinde tamamladı.

Mayıs ayında işsizlik oranı %9,4 düzeyinde gerçekleşti.

Mevsimsel faktörler nedeniyle ilkbahar ve yaz aylarında düşüş eğilimi sergileyen işsizlik oranı Mayıs ayında %9,4 ile beklentilerin oldukça üzerinde gerçekleşti. Mayıs 2016 itibarıyla, son bir yıllık dönemde yurt içinde istihdam edilen kişi sayısının 795 bin kişilik artış kaydederek 27,9 milyona ulaştığı görüldü. Bu dönemde işgücü göstergelerindeki bozulmada tarım sektöründe istihdamın 234 bin kişilik düşüş kaydetmesi etkili oldu. Bununla birlikte, hizmetler sektöründe istihdam 863 bin kişi ile güçlü artış eğilimini korudu. Eğitim ve insan sağlığı faaliyetlerinde aktivitenin canlı seyretmesi bu gelişmede etkili oldu. 2016 yılında toparlanma işaretlerinin görüldüğü inşaat sektöründe istihdam Mayıs ayında 186 bin kişilik artış kaydetti.

SEKTÖREL GELİŞMELER

BDDK kredi kartı ve tüketici kredilerinde taksit sayısını artırıyor.

BDDK Başkanı Mehmet Ali Akben geçtiğimiz hafta tüketici kredileri ve kredi kartlarında taksit sayılarının artırılmasıyla ilgili çalışma yapıldığını açıkladı. Cep telefonlarında tekrar taksitli satışlara geçileceği ve tüketici kredilerindeki maksimum sınırlamanın artırılacağı belirtilmesi iç tüketimin desteklenmesi bakımından piyasalarda olumlu karşılandı. Ayrıca, KOBİ'lerin finansmana daha kolay ulaşabilmeleri için alet, araç, kira geliri ve lisans gibi varlıklarının 2017'den itibaren bankalar tarafından teminat olarak kabul edileceği yönündeki haberler gündemde yer aldı.

Perakende satışlarda sınırlı artış...

TÜİK tarafından yayımlanan mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre Haziran ayında perakende satış endeksi yıllık bazda %1,7 oranında artış kaydetti. Bu dönemde, elektrikli ev aletleri ve giyim grubunda satışlar canlı seyretti. İnternet üzerinden yapılan alışverişler ile bilgisayar satışlarındaki düşüş ise genel endeksteeki yükselişi sınırlandı. Böylece, yılın ikinci çeyreğinde perakende satışlar %2,4 oranında arttı. İlk çeyrekte asgari ücrette yapılan düzenlemeyle birlikte perakende satışlar %3,9 yükselmişti. Özel tüketim harcamaları bakımından öncü göstergeler niteliğinde olan endeksteeki son gelişmeler, yurt içinde ekonominin yavaşlayan bir ivme ile büyüme eğiliminde olduğunu teyit ediyor. Nitekim, önceki hafta açıklanan veriler de imalat sanayinde aktivitenin ikinci çeyrekte yavaşladığına işaret etmişti.

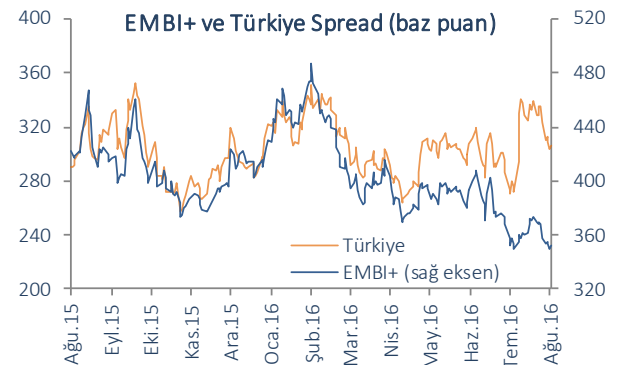
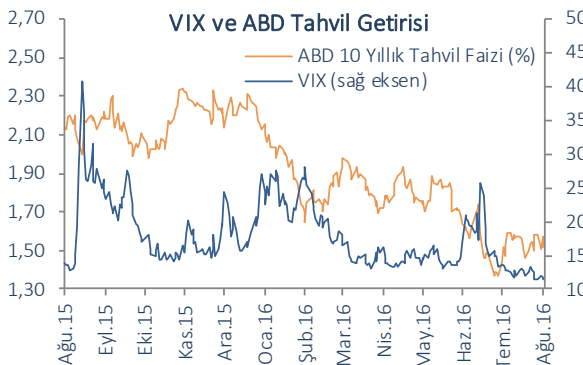
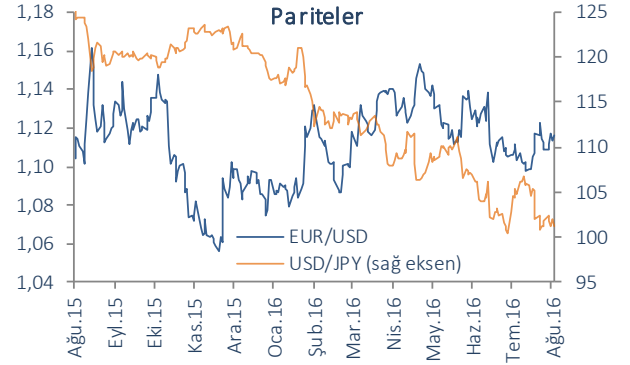
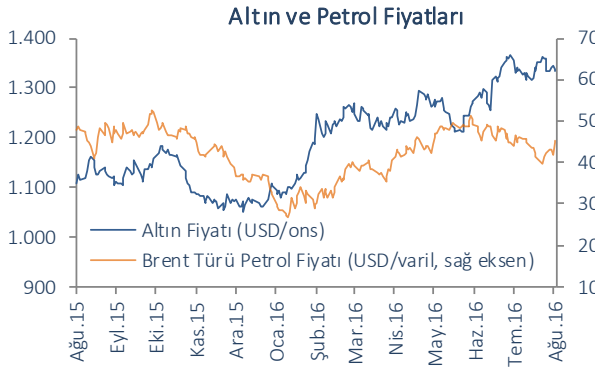
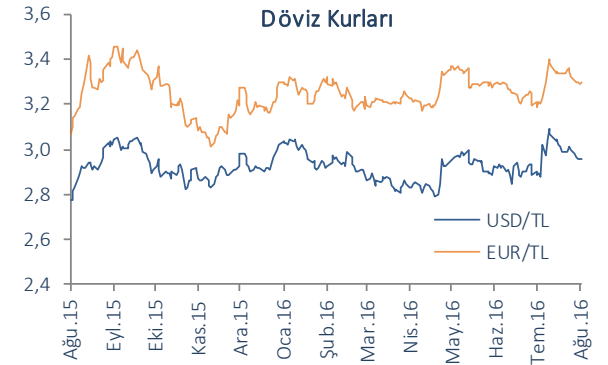
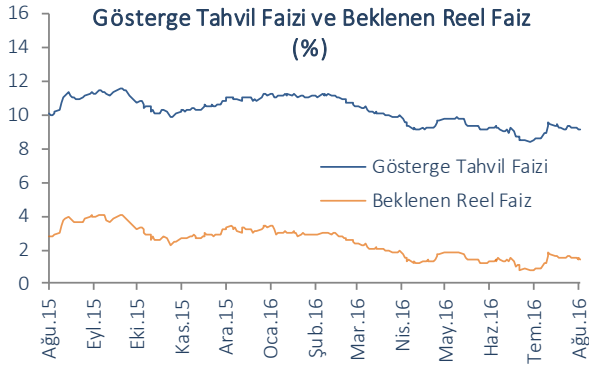
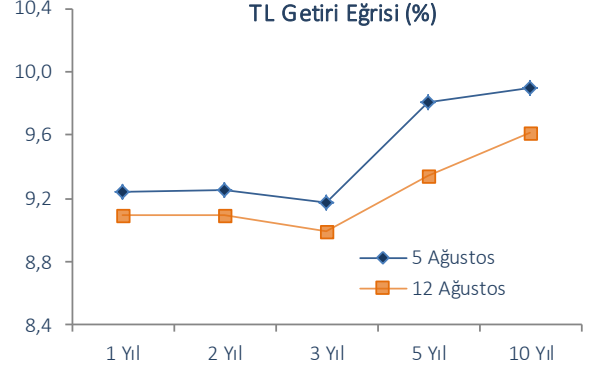
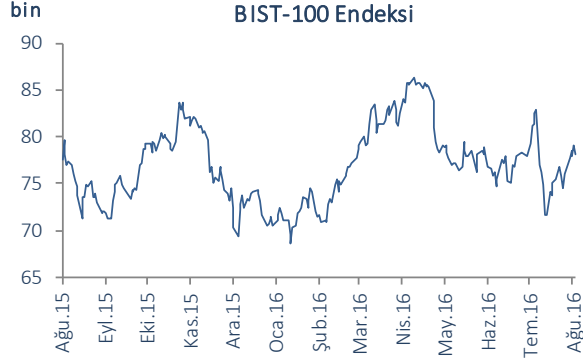
Gıda fiyatlarına yönelik düzenleme yolda...

Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci, sebze/meyve fiyatlarında üretici ile tüketici fiyatları arasındaki makasın açık olduğunu, bu farkın kapatılması konusunda bir çalışmanın yürütüldüğünü belirtti. Bakan, bu hedefe yönelik olarak yakın zamanda hal yasaasının meclise gönderileceğini ifade etti. Bu çerçevede, ürünlerin üreticiden kaçta alındığının ve hal çıkış fiyatının açıklanacağını, sürecin şeffaflaşacağını belirten Tüfenkci, tüketiciye yansıyan fiyat düşüşünün %30'a kadar ulaşabileceğini söyledi. Bu çerçevede, enflasyon sepetinde yaklaşık %5'lik ağırlığa sahip sebze/meyve fiyatlarındaki olası bir gerilemenin, yıllık enflasyonda 1,5 puana kadar düşüşü beraberinde getirebileceğini düşünüyoruz.

Rusya ile ilişkilerde iyileşme...

Geçtiğimiz hafta Cumhurbaşkanı Erdoğan, Rusya lideri Putin ile görüştü. İki lider de ilişkilerin normalleşmesi gerektiği yönünde görüş bildirirken, daralan ticaret ve turizm hacminin yeniden eski seviyelere ulaştırılması için gerekli önlemlerin alınacağını ifade etti. Toplantıda ayrıca, ekonomik ilişkilerin güçlendirilmesi amacıyla Türk-Rus ortak yatırım fonu kurulması kararlaştırıldı. Birkaç milyar dolar büyüklüğünde olması beklenen fonla altyapı, tarım ve tıp alanlarındaki projelerin desteklenmesi ön görülüyor. Bu gelişmelere ek olarak tarafların enerji politikaları konusunda yaptıkları olumlu değerlendirmeler de dikkat çekti. Türk Akımı projesinin yeniden canlandırılabilirliği ifade edilirken, Akkuyu Nükleer Santrali'nin "stratejik yatırım" kapsamında değerlendirileceği açıklandı.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
15 Ağustos	TÜİK İşgücü İstatistikleri	Mayıs	%9,4 (G)
16 Ağustos	Almanya ZEW Anketi	Ağustos	
	ABD Yeni Konut İnşaatları	Temmuz	1,18 milyon adet
	ABD Tüketici Fiyat Enflasyonu	Temmuz	%0,1
	ABD Sanayi Üretimi Verisi	Temmuz	%0,3
	ABD Kapasite Kullanımı Verisi	Temmuz	%75,5
	Hazine 6 Ayda bir Sabit Kupon Ödemeli Tahvilin Yeniden İhracı	Ağustos	
17 Ağustos	Fed Açık Piyasa Komitesi Toplantı Tutanakları	Temmuz	
	Hazine İç Borç Ödemesi (1.507 milyon TL)	Ağustos	
18 Ağustos	TCMB Beklenti Anketi	Ağustos	
	Euro Alanı Tüketici Fiyat Enflasyonu	Temmuz	

(G) Gerçekleşme

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Uzman
dilek.kaya@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.